

Sygn. akt II Ca 244/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Grażyna Kobus

Sędziowie SO Barbara Nowicka

SO Małgorzata Mróz

Protokolant Elżbieta Janus

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2018 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z wniosku H. K. i Z. K.

oraz sprawy z wniosku I. K. i K. K. (1)

przy udziale (...) SA w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich

z dnia 22 stycznia 2018 r. sygn. akt I Ns 192/12

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oba wnioski oddalić, zasądzić solidarnie od H. K. i Z. K. oraz solidarnie od I. K. i K. K. (1) na rzecz uczestnika kwoty po 120 zł tytułem kosztów postępowania, a ponadto nakazać H. K. i Z. K. oraz I. K. i K. K. (1) uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich kwoty po 4.599,84 zł tytułem wydatków na opinie biegłych, poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa;

II. zasądzić solidarnie od H. K. i Z. K. oraz solidarnie od I. K. i K. K. (1) na rzecz uczestnika kwoty po 280 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt II Ca 244/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 22 stycznia 2018 r. uwzględnił wnioski H. K. i Z. K. oraz K. K. (1) i I. K. o ustanowienie służebności przesyłu na ich działkach nr (...), położonych w K. dla których Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich prowadzi księgi wieczyste: (...) i (...), na rzecz uczestnika

postępowania (...) S.A. w K. oraz zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców Z. i H. K. 38 039,64 zł i na rzecz wnioskodawców K. i I. K. 43 794,08 zł, tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wskazanej wyżej, płatne w terminie 2 miesiące od uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w płatności, w pozostałym zakresie wniosek oddalił oraz zasądził od uczestnika postępowania na rzecz H. i Z. K. i na rzecz K. i I. K. po 297 zł kosztów postępowania oraz na rzecz wszystkich wnioskodawców solidarnie kwotę 5 000 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a nadto nakazał uiścić uczestnikowi postępowania na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich kwotę 9 199,68 zł tytułem wydatków na wynagrodzenie biegłych, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa. Sąd Rejonowy ustalił, że przez nieruchomości stanowiącą działkę gruntową nr (...), położoną w K. stanowiącą własność wnioskodawców Z. i H. K. na prawach wspólności ustawowej, przebiega linia elektroenergetyczna (...) G. – Z. wraz ze słupami wsporczymi o numerach (...) która aktualnie nosi nazwę G. – Z., a w okresie budowy nazywała się Ś. – G. – S., natomiast przez nieruchomości stanowiącą działkę gruntową nr (...), położoną także w K. stanowiącą w własność wnioskodawców K. i I. K. na prawach wspólności ustawowej, przebiega także powyższa linia elektroenergetyczna ze słupami wsporczymi o numerach: (...) Z ustaleń Sądu orzekającego wynika, że w dniu 31 sierpnia 1965 r. (...)w Z. wydało zezwolenie Zakładom (...) we W., na rozpoczęcie robót przy budowie linii energetycznej napowietrznej (...) Ś. – G., a w dniu 7 października 1966 r. nastąpił końcowy odbiór i oddanie do eksploatacji wskazanej wyżej linii, która podzielona została na dwa odcinki, tj. od słupa (...) przy stacji Ś. do słupa (...) przy Z. oraz od słupa (...) przy Z. do słupa (...) przy stacji w G., a okres wstępnej eksploatacji ustalono na dzień 31.12.1966r. Sąd Rejonowy ustalił nadto, że Zarządzeniem nr (...) (...) utworzono Zakłady (...) w skład których weszły: Zakład (...) z siedzibą we W. dla województwa (...) oraz Zakład (...) dla województwa (...), a następnie Zarządzeniem nr (...) (...)z dnia 30.12.1980 r. utworzono Zakład (...) z siedzibą we W. i Zakład (...) z siedzibą w W.. Kolejnym Zarządzeniem nr (...) (...) z dniem 20.07.1993 r. dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego o nazwie Zakład (...) w W., w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) w W. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) S.A. w W. i w dniu 20 lipca 1993 r. nastąpiło przekazanie do (...) S.A. linii nr (...) Z. – G., po czym w dniu 24.10.2007 r. (...) S.A. przekształciły się w (...) S.A. z której następnie wydzielono część przedsiębiorstwa jako (...) S.A., które przejęło część majątku, a w dniu 11.12.2008 r. zmianie uległa nazwa firmy z (...) S.A. na (...) S.A. Z ustaleń Sądu I Instancji wynikało też, że działka nr (...) powstała z połączenia działek nr (...) będących własnością Skarbu Państwa, a w zarządzie (...) w K. (...) Przedsiębiorstwa (...) we W., (...) Kombinatu (...) w D., Państwowego Ośrodka (...) w S., a od 1993 r. (...)we W., a następnie (...), która to działka ostateczną decyzją wojewody (...) z dnia 24.11.2008 r. przekazana została nieodpłatnie na współwłasność trzech (...)od których w dniu 5 stycznia 2008 r. działkę tę nabyli na prawach wspólności ustawowej wnioskodawcy Z. i H. K.. Z kolei działka nr (...) została wpisana do rejestru w 1970 r. i powstała ona z połączenia działek nr (...), będących własnością Skarbu Państwa, wpisanych do rejestru w 1960 r. Nieruchomość wskazana wyżej była w zarządzie tych samych podmiotów, co działka nr (...), opisanych wyżej. Działka (...) uległa podziałowi, na wniosek (...) na kilka działek i wyodrębniono wówczas działkę nr (...), którą w dniu 15.04.2003 r. Wojewoda (...) przekazał nieodpłatnie na współwłasność sześciu (...), a w dniu 22.12.2003 r. wnioskodawcy K. i I. K. kupili powyższą nieruchomości na prawach wspólności ustawowej. Przez działki (...) przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna (...), podwieszana na słupach przelotowych serii (...), o rozpiętości skrajnej przewodów 7,6 m.

Słupy te podtrzymują nad działkami numer (...) sieć wysokiego napięcia o łącznej długości 1649mb. Długość linii (...) na działce numer (...) rozpiętej na słupach wynosi 774m, a długość linii (...) na działce numer (...) rozpiętej na słupach wynosi 875m. Na podstawie opinii biegłego Sąd Rejonowy ustalił szerokość pasa technologicznego na 70 m, po 35 m po obu stronach od osi linii, w związku z czym wartość służebności przesyłu dla działki numer (...) wynosi 72.466,46zł, natomiast dla działki numer (...) - 81.502,32zł. Działkę numer (...) wnioskodawcy Z. K. i H. K. użytkują rolniczo, uprawiają tam rzepak i pszenicę. W taki sam sposób działkę numer (...) użytkują wnioskodawcy K. K. (1) i I. K.. Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał wniosek za słuszny co do zasady, a co do wysokości żądania wniosku oparł się na opinii biegłego szacującej wartość tego prawa. Sąd I Instancji powołał się na przepis art. 305⁽¹⁾. k.c. z którego wynika, że nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu), a jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności

przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że podmiotem na rzecz którego może być ustanowiona służebność przesyłu, jest przedsiębiorca a więc osoba fizyczna, prawna lub podmiot określony w art. 33(1) §1 k.c. prowadzące we własnym imieniu działalność gospodarczą, natomiast przedmiotem działalności takiego przedsiębiorcy powinna być działalność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych, przy czym ustanowienie służebności przesyłu jest możliwe tylko na rzecz takiego przedsiębiorcy, który jest właścicielem urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, gazów, pary, energii elektrycznej lub innych urządzeń podobnych lub który zamierza wybudować takie urządzenia (art. 49 §1 k.c.). Podmiotem który może ustanowić służebność przesyłu jest właściciel nieruchomości, a treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę z nieruchomości w zakresie niezbędnym do dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych. Sąd ten zwrócił też uwagę na przepis art. 626 § 3 kpc który stanowi, że w sprawach o ustanowienie służebności przesyłu zastosowanie mają przepisy dotyczące trybu ustanawiania drogi koniecznej. W ocenie Sądu orzekającego w sprawie bezspornym było, że przez działki wnioskodawców numer (...) przebiega linia elektroenergetyczna (...) G. -Z., że na działce numer (...) posadowione są słupy wsporcze numer (...), zaś na działce numer (...) słupy wsporcze numer (...) i że powyższa sieć stanowi własność uczestnika, który w toku postępowania nie wykazał, aby posiadał tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców. Z tej przyczyny Sąd Rejonowy uznał, że spełnione zostały przesłanki ustanowienia służebności przesyłu w zakresie sieci elektroenergetycznej objętej wnioskami wnioskodawców, a podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia służebności przesyłu ocenił jako bezzasadny. Sąd orzekający zauważył, że w orzecznictwie jest obecnie ugruntowany pogląd, iż służebność przesyłu bądź służebność gruntowa odpowiadająca służebności przesyłu, mogą być nabyte przez przedsiębiorcę przesyłowego w drodze zasiedzenia i powołał się na przepis art. 292k.c. w myśl którego służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Sąd Rejonowy przytoczył orzecznictwo Sądu Najwyższego aprobowane to stanowisko i podkreślił, że warunkiem zasiedzenia służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego z trwałego i widocznego urządzenia i uznał, że ten warunek został spełniony w niniejszej sprawie,. Sąd Rejonowy wziął jednak pod uwagę, że w niniejszej sprawie ważnym jest, że jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy, wnioskodawcy Z. i H. K. nabyli działkę numer (...) w dniu w dniu 5 stycznia 2009r. Do dnia 5 stycznia 2009r., współwłaścicielami nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) były: (...)w P., (...) w D. i (...)w O.. Parafie te nabyły zaś własność nieruchomości na mocy Decyzji Wojewody (...) z dnia 24 listopada 2008r. Do tej daty właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) był Skarb Państwa, w imieniu którego zarząd nieruchomością sprawowały – (...)w K., (...) Przedsiębiorstwo (...) we W., (...) Kombinat (...) w D. , Państwowy Ośrodek (...) w S., a od 1993r (...) we W. i następnie (...). Działkę natomiast numer (...) wnioskodawcy K. K. (1) i I. K. nabyli w dniu 22.12.2003r. i do dnia 22.12.2003r., współwłaścicielami nieruchomości były: (...) w D. , (...)w G., (...) P., (...) w N., (...) w P., (...) we W., a wcześniej właścicielem działki numer (...) był Skarb Państwa, w imieniu którego zarząd nieruchomością sprawowały – (...) w (...) (...) Przedsiębiorstwo (...) we W., (...) Kombinat (...) w D. , Państwowy Ośrodek (...) w S., a od 1993r (...)we W. i następnie (...)

W takiej sytuacji Sąd Rejonowy przyjął, że do dnia 31 stycznia 1989 r.- skoro właścicielem działki numer (...) był Skarb Państwa - nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności gruntowej, gdyż właściciel nie mógł nabyć przez zasiedzenie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej jego własność. Sąd I Instancji powołał się na art. 285 k.c. zgodnie z którym służebność gruntowa obciąża jedną nieruchomość na rzecz każdorazowego właściciela innej nieruchomości , przy czym chodzi o dwie różne nieruchomości w znaczeniu prawnorzeczowym, a więc należące do różnych właścicieli, a zatem nieruchomość władająca i nieruchomość obciążana nie mogą być własnością tej samej osoby, ponieważ służebność gruntowa jest prawem na rzeczy cudzej, a tym samym właściciel nieruchomości nie może nabyć przez zasiedzenie służebności na swojej (własnej) nieruchomości i w tym zakresie Sąd orzekający oparł się poglądzie Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu swojego orzeczenia z dnia 16 września 2009r., II CSK 103/09 LWX numer 5300696. Sąd Rejonowy wskazał też przepis art. 128 k.c., który obowiązywał do chwili wejścia w życie ustawy z dnia 31. stycznia 1989r., o zmianie ustawy kodeks cywilny (Dz. U. Nr 3, poz. 11) tj., do dnia 31 stycznia 1989r., a który przewidywał, że własność państwowa przysługuje niepodzielnie państwu, natomiast państwowe osoby prawne, w granicach swej zdolności prawnej, wykonywały w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego, uprawnienia płynące z własności państwowej. Przedsiębiorstwa państwowe wykonywały

zatem jedynie zarząd mieniem państwowym choć w imieniu własnym, tak w okresie obowiązywania art. 128 k.c. powyższe zasady odnosiły się również do posiadania, a jeżeli wykonywane ono było przez przedsiębiorstwa państwowe i posiadanie stanowiło składnik mienia państwowego, a posiadaczem był Skarb Państwa, mimo, że na zewnątrz jako posiadacz występowała zarządzająca tym mieniem państwowa osoba prawna. W konsekwencji więc upływu okresu zasiedzenia własność lub inne prawo rzeczowe, nabywał Skarb Państwa, a nie państwowa osoba prawna będąca zarządcą mienia państwowego i korzystanie z nieruchomości oraz służebności gruntowych przez przedsiębiorstwo państwowe następowało zatem na rzecz Skarbu Państwa i dlatego do dnia 31.01.1989r., gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej jak i posiadaczem służebności gruntowej oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa, nie mogło dojść do zasiedzenia służebności gruntowej. Sąd orzekający zauważa, że po znowelizowaniu art. 128 k.c., co nastąpiło z dniem 1.02.1989r., własność państwowa przysługiwała Skarbowi Państwa albo innym osobom prawnym (art. 1 ustawy z dnia 31.01.1989r., o zmianie ustawy kodeks cywilny Dz. U, nr, 3 poz. 11) i dopiero od tej chwili przedsiębiorstwo państwowe mogło nabyć przez zasiedzenie (w tym prawo służebności gruntowej) na swoją rzecz, nie zaś na rzecz Skarbu Państwa, gdyż doszło do rozdzielenia osoby posiadacza służebności oraz właściciela nieruchomości obciążonej, a okres posiadania służebności prowadzący do jej zasiedzenia rozpoczął się od dnia 1.10.1990r., wskutek skreślenia z tym dniem art. 177 k.c. (art. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990r. o zmianie kodeksu cywilnego, Dz. U. Nr 55poz.321). Sąd Rejonowy przyjął, że wobec uregulowania zawartego w art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 1990r o zmianie kodeksu cywilnego do okresu który rozpoczął się z dniem 1.10.1990r., mógł być doliczony okres posiadania przez poprzednika prawnego liczony, od dnia 1.02.1989r., do dnia 30.09.1990r. i w takiej sytuacji uznać należało, że skoro do dnia 31 stycznia 1989r., Skarb Państwa był właścicielem działki numer (...), to do tego dnia nie istniał stan umożliwiający zasiedzenie służebności, a więc pozwalający na doliczenie okresu sprzed tej daty do terminu zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się dopiero od dnia 1.10.1990r. W tej sytuacji Sąd Rejonowy przyjął, że bieg zasiedzenia, po uchyleniu art. 177 k.c. rozpoczął się od 1.10.1990r. i zaliczając okres od 1.02.1989r., do 30.09.1990r., termin zasiedzenia służebności przez wnioskodawcę upłynąłby – 1.02.2009r. gdyby przyjął dobrą wiarę posiadacza bądź 1.02.2019r. w razie istnienia złej wiary posiadacza. W ocenie sądu I Instancji, biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznać należało, że posiadanie przedsiębiorstwa przesyłowego służebności było w złej wierze. Sąd przywołał tu art. 172 kc oraz wyjaśnił, na czym w jego ocenie polega dobra i zła wiara, powołując się na stanowisko wyrażone w tym zakresie w judykaturze oraz zwrócił uwagę, że dla oceny posiadania w dobrej lub złej wierze decydujące znaczenie ma kwestia świadomości, jaką posiadacz odnosi do wykonywanego prawa, a w szczególności, że istotne jest w tym względzie przekonanie posiadacza o tym, czy jest lub nie właścicielem posiadanej rzeczy, przy czym posiadaczem w dobrej wierze jest ten, kto błędnie przypuszcza, że jest właścicielem rzeczy, a w złej pozostaje ten, kto wie albo wiedzieć powinien, że prawo własności nie przysługuje jemu, a innej osobie, a rozstrzygającym momentem dla oceny dobrej bądź złej wiary posiadacza jest data uzyskania posiadania, gdyż późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na długość okresu potrzebnego dla nabycia własności przez zasiedzenie.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy uznał, że nie sposób było przyjąć, że poprzednicy prawni uczestnika pozostawali w usprawiedliwionym przekonaniu, że e przysługiwało im prawo do użytkowania działek, stanowiących obecnie własność wnioskodawców w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, w momencie rozpoczęcia biegu zasiedzenia, ponieważ uczestnik nie dysponujący tytułem upoważniającym jego poprzedników do korzystania w zakresie służebności z nieruchomości nie może być uznany za posiadacza w dobrej wierze, co skutkowało przyjęciem złej wiary, a tym samym wymagany czas do zasiedzenia tej służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu wynosić powinien 30 lat. Sąd Rejonowy podniósł nadto, że uczestnik zgłaszając zarzut zasiedzenia, nie wskazał w sposób skonkretyzowany przestrzennego zakresu służebności przesyłu (czy też służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu), podlegającej zasiedzeniu. Nie byłaby zatem możliwa ocena, czy i w jakim zakresie przedmiot zarzutu zasiedzenia pozostaje przestrzennie tożsamy z przedmiotem żądania ustanowienia służebności i chociażby też z tego powodu, nawet gdyby upłynął okres potrzebny do stwierdzenia zasiedzenia, zarzutu tego nie można byłoby uwzględnić. W takiej sytuacji w ocenie Sądu Rejonowego żądanie ustanowienia służebności przesyłu było zasadne. W kwestii obszaru służebności i wartości tej służebności Sąd Rejonowy oparł się na opiniach biegłych.

Orzekając o kosztach postępowania Sąd Rejonowy oparł się na art. 520§2 k.p.c. przyjmując sprzeczność interesów i dlatego w całości obciążył kosztami tego postępowania uczestnika postępowania, na które to koszty złożyły się opłaty od wniosków w wysokości po 40zł., koszty zastępstwa procesowego w wysokości po 240zł wraz z opłatą od pełnomocnictwa w wysokości 17zł., a ponieważ w toku postępowania wnioskodawcy uiszcili zaliczki w wysokości łącznej 5.000zł Sąd Rejonowy zasądził na ich rzecz tę kwotę solidarnie i z tych samych powodów uczestnik został obciążony kosztami na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich w wysokości 9.199,68zł, z tytułu kosztów związanych z wynagrodzeniem biegłych pokrytych tymczasowo z wydatków budżetowych.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł uczestnik postępowania zaskarżając je w punktach od I do IV i od V do IX zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 305¹ kc w zw. z art. 287 kc w zw. z art. 288 kc i w zw. z art. 305⁴ kc poprzez brak właściwego i pełnego określenia zakresu służebności przesyłu oraz sposobu jej wykonywania, poprzez zbyt wąskie określenie treści służebności w związku z czym ustalenia Sądu I Instancji w powyższym zakresie nie odpowiadają istocie instytucji służebności przesyłu, co może uniemożliwić jej faktyczne wykonywanie, zgodne z przeznaczeniem tychże urządzeń przesyłowych, art. 305¹ kc w zw. z art. 305⁴ § 2 kc poprzez ustanowienie służebności przesyłu w sytuacji, gdy uczestnik legitymuje się tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w postaci służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, nabytej z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r., art. 172 § 1 kc w zw. z art. 292 kc i w zw. z art. 305⁴ kc wobec błędnego przyjęcia, że w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu, podczas gdy prawidłowa ocena sprawy powinna prowadzić do przeciwnego wniosku, art. 7 kc w zw. z art. 234 kpc poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, że uczestnik korzysta z nieruchomości wnioskodawców w złej wierze, podczas gdy do obalenia domniemania prawnego dobrej wiary konieczne jest udowodnienie istnienia złej wiary, natomiast w sprawie nie został przeprowadzony żaden dowód przeciwny, pozwalający na obalenie tego domniemania, art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną ocenę dowodów i uznanie, że opinia biegłego sądowego została opracowana prawidłowo, gdy wycena dokonana przez biegłego budzi wątpliwości, których nie wyjaśniono w toku sprawy, a nadto art. 520 § 1 i 2 kpc poprzez niezasadne obciążenie uczestnika kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie w całości.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy i ustalenia te Sąd Okręgowy podziela oraz przyjmuje jako własne. Sąd Okręgowy nie zaaprobował jednak wyprowadzonych przez Sąd I Instancji wniosków, iż w niniejszej sprawie nie doszło, po stronie uczestnika postępowania, do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, na działkach wnioskodawców. Ma bowiem rację skarżący, że Sąd Rejonowy wydanym orzeczeniem naruszył przepisy prawa, a to art. 172 § 1 kc w zw. z art. 292 kc w zw. z art. 305⁽⁴⁾ kc oraz art. 7 kc w zw. z art. 234 kpc błędnie przyjmując, iż podniesiony przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jest nieuzasadniony. Pomimo, że z ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego wynikało, iż przedmiotowe działki (nr (...)), przez które przebiegają urządzenia przesyłowe w postaci linii elektroenergetycznych (...) pod nazwą G. – Z., ze słupami wsporczymi nr (...) na działce nr (...) oraz ze słupami wsporczymi nr (...) na działce nr (...), że przyjął iż w dacie ich budowy i przekazania należały one do Skarbu Państwa oraz że wybudowane zostały na podstawie uzyskanych pozwoleń, wymaganych ówczesnymi obowiązującymi przepisami prawa, a następnie po znowelizowaniu art. 128 kc (co nastąpiło z dniem 1 lutego 1989 r.), że linie te przekazane zostały na własność przez ówczesnego właściciela nieruchomości gruntowej, który wybudował na swoim gruncie te urządzenia, tj, Skarb Państwa, poprzednikom prawnym uczestnika postępowania, którzy w sposób widoczny dla wszystkich, w związku z eksploatacją przekazanych im urządzeń przesyłowych, objęli także w posiadanie część gruntu konieczną do eksploatacji urządzeń przesyłowych, Sąd Rejonowy przyjął, zdaniem Sądu II Instancji niezasadnie, że po stronie poprzedników prawnych uczestnika postępowania nie było dobrej wiary w momencie przejścia tych urządzeń, a tym samym że uczestnikowi obecnie nie można przypisać dobrej wiary, ale złą wiarę. Motywacja Sądu I Instancji dotycząca złej wiary uczestnika postępowania jest ogólnikowa, nie poparta konkretnymi faktami i błędna.

Ma bowiem rację strona apelująca, że takim rozstrzygnięciem Sąd Rejonowy naruszył wskazane wyżej przepisy prawa materialnego niewłaściwie przyjmując, iż w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu w sytuacji, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzić powinna do zgoda odmiennego wniosku. Nie można też było także nie zauważyć, że Sąd Rejonowy zupełnie pominął domniemanie prawne wynikające z art. 7 kc, dotyczące dobrej wiary posiadacza oraz okoliczność, że jak słusznie zarzuca skarżący, to wnioskodawcy powinni domniemanie to obalić, gdy tymczasem w sprawie nie został przeprowadzony żaden dowód przeciwny, który przemawiałby za obaleniem tego domniemania. Dlatego też już tylko z tej przyczyny zaskarżone orzeczenie jest wadliwe i wymagało zmiany. W tym miejscu zwrócić należy uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniach z dnia 18 sierpnia 2018 r. w sprawach: V CSK 636/16 lex nr 2383255 i V CSK 609/16 lex nr 23 72558 z którego wynika, że domniemanie dobrej wiary może być obalone, gdyż art. 7 kc nie wyłącza takiej możliwości, ale obalenie tego domniemania może nastąpić tylko w przypadku, gdy strona przeciwna udowodni istnienie złej wiary, nie wystarczy bowiem taki dowód przeciwny, z którego wynika, że dobra wiara budzi wątpliwości, gdyż właśnie ze względu na to domniemanie sąd bez dowodu jest zobligowany przyjąć istnienie dobrej wiary po stronie posiadacza.

Poza tym ma rację strona apelująca, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, który Sąd Okręgowy w obecnym składzie podziela, że gdy właścicielem nieruchomości, w dacie wybudowania linii elektroenergetycznej był Skarb Państwa, to w chwili przekazania tej linii przez Skarb Państwa przedsiębiorstwu przesyłowemu, przedsiębiorstwo to miało usprawiedliwione podstawy do przekonania, że przysługuje mu odpowiednie prawo do władania tą nieruchomością, a tym samym zachodzą uzasadnione podstawy do przyjęcia dobrej wiary tego przedsiębiorstwa. Taka sytuacja miała miejsce w stanie faktycznym sprawy, dlatego też niczym nieuzasadniony jest pogląd Sądu Rejonowego, przypisujący złą wiarą uczestnikowi postępowania.

Podkreślić należy, że przedmiotowe nieruchomości, stanowiące własność Skarbu Państwa, na których posadowione zostały w 1966 r. urządzenia przesyłowe opisane we wnioskach wnioskodawców, dopiero na podstawie decyzji wojewody (...) z dnia: 22.12.2003 r. co do działki nr (...) i z dnia 24.11.2008 r. co do działki nr (...), nieodpłatnie przekazane zostały na współwłasność (...), a następnie w dalszej kolejności w dniu 22.12.2003 r. działkę nr (...) nabyli od tychże (...) jako współwłaściciele, w ramach umowy sprzedaży, na współwłasność K. K. (1) i I. K., a w dniu 5 stycznia 2009 r. działkę nr (...) nabyli, od powyższych (...), odpłatnie na podstawie umowy sprzedaży, jako współwłaściciele Z. K. i H. K., przez które to działki już wówczas i wiele lat wstecz, w sposób widoczny przebiegała linia elektroenergetyczna wskazana wyżej i na których znajdowały się słupy wsporne do tej linii (co zapewne znalazło przełożenie, a przynajmniej powinno, w cenie zakupu tych nieruchomości przez wnioskodawców), dlatego też nie mają racji wnioskodawcy oraz Sąd I Instancji, iż w tej sytuacji poprzednicy prawni uczestnika powinni sobie zdawać sprawę, iż korzystają z tej nieruchomości bez zgody właściciela i bez tytułu do jej korzystania, gdyż przejęcia przez poprzednika prawnego uczestnika tychże urządzeń przesyłowych na własność, to właściciel gruntu przekazał mu te urządzenia, a tym samym zachodziły usprawiedliwione podstawy do tego, ażeby poprzednik prawny uczestnik w sposób uzasadniony przyjął, iż ma on prawo do korzystania z gruntu w zakresie niezbędnym do eksploatacji przekazanych mu urządzeń przesyłowych. Późniejsza zmiana właścicieli nieruchomości, po oddaniu urządzeń przesyłowych do eksploatacji i na stan majątku osoby prawnej – tu poprzednika prawnego uczestnika postępowania, nie ma wpływu na ocenę dobrej i złej wiary, bo oceny tej dokonuje się w momencie objęcia rzeczy w posiadanie.

Wobec powyższego, ustalony prawidłowo przez Sąd Rejonowy stan faktyczny sprawy, uzasadniał przyjęcie dobrej wiary po stronie uczestnika postępowania, z przyczyn wyartykułowanych wyżej, a tym samym zachodziły podstawy do uwzględnienia zarzutu strony pozwanej, że w chwili wystąpienia przez wnioskodawców z niniejszym wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu za stosownym wynagrodzeniem, wniosek ten podlegał oddaleniu, wobec wcześniejszego nabycia przez uczestnika postępowania na działkach nr (...) , służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez zasiedzenie w takim zakresie, w jakim nieruchomość ta została zajęta celem prawidłowego korzystania i eksploatacji z urządzeń przesyłowych, bo jak słusznie zauważa Sąd Rejonowy, termin zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez uczestnika, na działkach

wnioskodawców, w sytuacji przyjęcia jego dobrej wiary, nastąpił w dniu 1 lutego 2009 r., a więc kilka lat przed wystąpieniem wnioskodawców z wnioskami o ustanowienie służebności przesyłu.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 386 § 1 kpc zmieniono zaskarżone postanowienie i orzeczono co do istoty sprawy.

O kosztach postępowania apelacyjnego oraz przed Sądem I Instancji orzeczono zgodnie z art. 520 § 2 kpc, przyjmując sprzeczność interesów i dlatego zasądzono je w całości od wnioskodawców na rzecz uczestnika postępowania.

(...)